

Obnovite križe na grobovih!

Došla je nova zaloga
Kristusovih kovinskih trupel.

Cena je sledeča:

navadni:				
velikost 7 cm	cena	din	7	—
nikel:				
velikost v cm:	13	16	18	20
cena din:	10	20	26	40
mesing:				
velikost v cm:	13	16	18	20
cena din:	12	21	30	45
močni kovinasti:	25 cm	din	45	—, 80 cm
		din	75	—
leseni:				
velikost v cm:	30	35	40	
cena din:	45	70	54	150

Pridite in si oglejte te lepe izdelke!

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

in marljiv zidar. Pred leti je bil zaposlen pri gradnji neke vile v Ljubljani, kjer je padel z odra ter se tako poškodoval, da so mu v bolnišnici odrezali levo nogo. Od tedaj je začel bolehati, lotila se ga je kostna jetika, kateri je sedaj po velikem trpljenju podlegel. Rajni France je bil veselo narave, rad je prepeval in bil dobre volje. Bog mu daj večni mir in pokoj, užaloščenim staršem, bratu in sestram naše sožalje! — Komaj so utihnili zvonovi, ki so peli slovo rajnemu Francu, že so se na večer 17. septembra spet oglašili in naznanjali tužno novico, da je zaspal v Gospodu Doler Jožef ali kakor smo ga vsi klicali: Johanov Jožek v Zavrhu. Potrebno je, da se ga spomnimo tudi v »Slov. gospodarju«, saj je bil rajni delavec, kakršnih je danes žal zelo malo. Po poklicu mizar, je storil mnogo v korist drugim. Vsek ga je rad imel in ga prosil v »šteroe«, tako da je imel dela zmeraj več ko dovolj. Prišla pa je mušenj srčna vodenika, kateri je po dolgem trpljenju podlegel v starosti 41 let. Žalujejo sorodnike naj tolaži Bog, obema fantoma pa daj Bog večni mir in pokoj!

Smrtna kosa pri Sv. Rupertu nad Laškimi. Dne 2. septembra je v Sv. Petru zatislil svoje trudne črke božjemu počitku oče Blaž Pirnat, star 81 let. Bil je to mož stare, poštene korenine, vrl gospodar, vzoren kristjan; nikoli v svojem življenju ni bil resno bolan; božje poti na Brezje, Višarje in celo v Benečijo je vselej obiskal peš. Lepo, srečno je živel, lepo tudi umrl, kakor umrje pravičen človek. Blagi starček, počivaj v miru! —

si o njem še vedno ni mogla ustvariti jasne slike. Izbrisati ga je hotela iz spomina, ker si je dopovedovala, da je res navaden pretepač, ki hoče pač zmagovati, in mu ni mar, ali se pretepa za dobro ali za slabo stvar.

Nenadoma se ji je zdelo, da je mimo okna švignila senca. Zdelo se ji je, da je šel mimo Erik. Kaj naj stori? Erik najbrž še vedno čaka nanjo. Gotovo ga muči vprašanje, zakaj je odšla brez slovesa. Čeprav ga je smatrala za ženskarja in pretepača, ga je vendar pomilovala.

Marija je pogledala po ulici gor in dol. Prepričati se je hotela, ali je res kdo šel mimo okna. Mesec se je bil skril, zaradi tega spočetka ni videla nikogar. Po daljšem opazovanju pa se ji je zazdelo, da na nasprotni strani ulice vidi človeško postavo.

Marija je spadala med ljudi, ki ne morejo prenašati negotovosti. Tudi v tem primeru je hotela biti na jasnem. Vzela je električno žepno svetilko, ki je svetila precej dobro. Spet je stopila k oknu in posvetila v temno noč. Svetlobni pramen je obsvetlil moško postavo. Nenadna svetloba je moža tako iznenadila, da se v prvem trenutku niti ni mogel zganiti in se je šele čez čas spomnil na beg.

Svetilka je v naslednjem trenutku ugasnila. Marija je pritislila obe roki na prsi, kolena so se ji tresla od strahu.

»Moj Bog!« je šepetala. »Roger je spodaj!«

V celjski bolnišnici pa je 17. septembra po kratkem trpljenju umrl Hrovat Janez, posestnik iz Malebreze. Komaj eno leto in štiri mesece je bil poročen, star šele 39 let, je podlegel zavrtni bolezni. Klicali so ga k vojakom, pa se je pre-

sellil k največji armadi na tej zemlji. Užaloščena žena je dala rajnega prepeljati iz Celja na domače pokopališče. Rajni Janez je bil tih, miren značaj, priden delavec, skrben mož; zdaj pa je vse prestal. Bog mu daj večni mir!

Ena najvažnejših točk v Sredozemlju

Stoletne ruske želje

Pravijo, da je med Rusi zopet oživilo načelo Petra Velikega: »Ne zahtevamo zemlje, temveč vode!«

Sedanji dogodki, ki se s tolikšno naglico odigravajo, da jim človek komaj sledi, pa čedalje bolj kažejo, da le ni več daleč dan, ko bo Rusija res skušala, če drugače ne bo šlo, tudi s silo uresničiti svoje večstoletne želje in si izvojevati prosto pot skozi Bospor in Dardanele na Sredozemsko morje, pa če bo to drugim državam, ki si laste izključno oblast v Sredozemlju, prav ali ne.

Važnost Dardanel

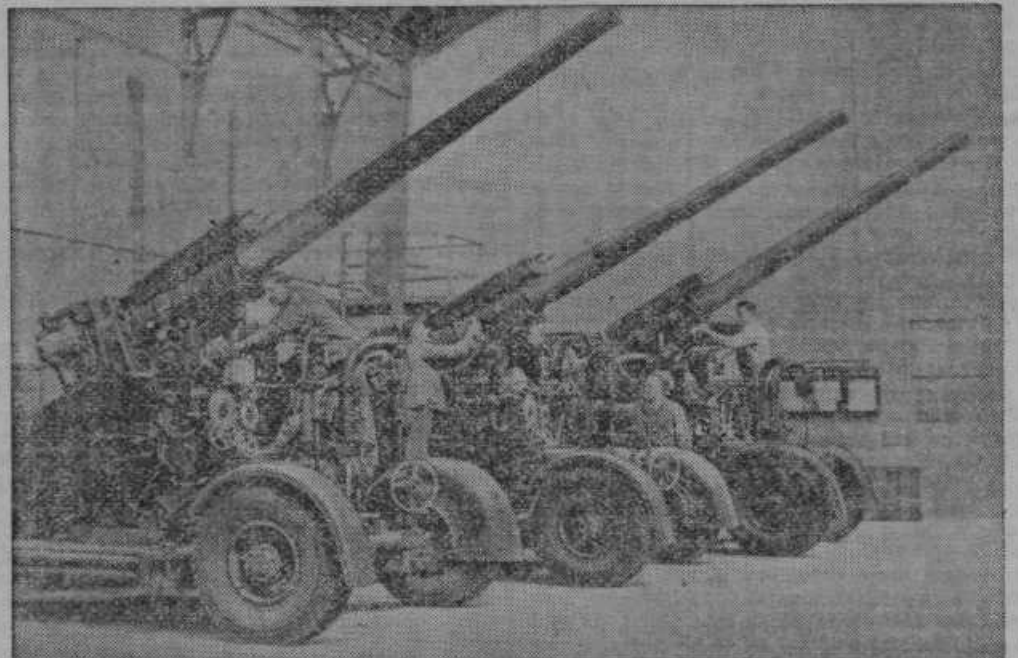
Za Gibraltarjem in Suezom so Dardanele najvažnejša točka v Sredozemlju. Gospodar Dardanel je obenem tudi gospodar Črnega morja. Konferenca v Montreuxu je dala to veljavno ožino, ki je bila vedno predmet sporov med velesilami, Turčiji. Toda že takrat se je

pojaviло zaradi tega nezadovoljstvo v angleški in italijanski admiraliteti. Kazalo je, da se bosta obe velesili spopadli pred Dardanelami in potegnili v boj tudi Turčijo in Grčijo. Poleg tega se je oglašila še sovjetska Rusija z zahtevo, da mora dobiti njena mornarica popolnoma prosto pot do Sredozemskega morja. Načelo Petra Velikega: »Mi ne zahtevamo zemlje, temveč vodo«, je ostalo tudi današnji sovjetski Rusiji.

Da je ostala Turčija po svetovni vojni z eno nogo tudi v Evropi, se mora zahvaliti samo dejstvu, da se velesile nikakor niso mogle spoznameti glede Dardanel. Pa saj se vendar ne morejo že dolga stoletja. V bojih proti Turkom so se vedno bale, da bi katera od njih izvojevala končno zmago in postala tako nekega dne lastnik tega ključa Evrope in Azije.

Zahteva Turčije

Lozanska konferenca leta 1923. je določila v Dardanelah demilitariziran pas, dolg 40 km.

Protiletalski topovi, ki jih uporablja angleška armada, morejo streljati 9600 metrov visoko. Torej bi mogli streljati čez najvišjo goro na svetu. Top odda na minuto 24 strelcev. Je kalibra 9.7 cm.

Začutila je nepojmljiv strah. Zazdelo se ji je, da preži Asplet nanjo in ji zaradi tega grozi nevarnost.

V zbeganosti ni vedela, kaj naj stori. Le to je čutila, da potrebuje nekoga, ki jo bo branil. Spomnila se je na Erika. Skočila je k oknu in zaklicala njegovo ime.

Erik je slišal Marijin klic in je prihitel iz sobe.

»Gospodična Marija, tu sem!« je odgovoril glasno.

Ko je Marija slišala njegov glas, si je ogrnila ruto in hitela iz sobe.

Erik je stal pri vratih.

Marijino srce je takoj mirno in enakomerno utripalo. Sama sebe ni razumela. Zdelo se ji je, da je na varnem, na drugi strani pa je že obžalovala svojo prenapetost.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal Erik, ko je videl njeno razburjenost.

»Erik, ali ste vi bili malo prej na ulici?«

»Večkrat sem bil na ulici,« je odgovoril mladenič.

»Nisem mogel spati in sem se sprehajal zunaj.«

Marija je potegnila z roko po čelu. Ni vedela, ali je žrtve kaknega previda, ali bolne domišljije.

»Zelo sem razburjena,« je dejala. »Nisem računala na taka doživetja. To je bilo preveč zame.«

»Gotovo,« je odvrnil mladenič, ki je mislil, da je Marija govorila o streljanju v gostilni.

Medtem se je mesec spet prilil izza oblakov. Erik je šele zdaj videl Marijin obraz.

kakovost francoske municije sabotaži delavstva v municijskih tovarnah. Pri tem opozarjajo, da je bilo v francoskih tovarnah okoli 30.000 komunističnih celic, ki so z vsemi silami sabotirale vojno produkcijo in vseh poljih. Levičarji pa zopet dolže desničarske lastnike industrijskih tovarnov, da so uporabljali za izdelovanje municije in vsega vojnega materiala manjvredne ali celo ničvredne surovine.

Vlak rabil 7 let, da je prispel na cilj. Na postaji Porto Bolivar v Teksasu v Združenih ameriških državah, je bilo brati pred nekaj časa sledeče oznanilo: »Vlak, ki se je odpeljal 6. septembra iz Beaumonta, bo dospel po vsej priliki s sedemletno zamudo.« Zadeva, ki je podobna aprilski šali, je vendarle

Zaklonišče proti letalskim bombam za posameznike v Berlinu

tako da so mogle vse ladje svobodno in neovirano pluti iz Egejskega morja v Marmarsko in skozi Bospor v Črno morje ter obratno. Izvajanje določb te konference bi morale jamčiti Italija, Anglija, Francija in Japonska z vso svojo oboroženo silo.

Turčija je neprestano zahtevala dovoljenje, da bi smela zopet zgraditi utrdbe na obalah te morske ožine s 3500 metrov širokim vhodom.

Narava je poskrbela za obrambo

Okrog tega naravnega prekopa med Evropo in Azijo so bile vedno trdnjave. Sledovi utrdb na dardanelskih obalah vodijo v sivo preteklost. V zadnjih letih je zgradila Turčija najmodernejše utrdbe. Na polotoku Galipoli, ki leži na severni, evropski strani, kjer so bili v svetovni vojni hudi boji, je že narava sama poskrbela za obrambo. Strme in visoke obale, ki so dobile še okrogle stolpe s težkimi topovi, morejo v polni meri zaščititi dostop k tej ožini z boka. Evropska in maloazijska obala, ki tvorita nekak zid ob dardanelski ožini, imata že na njenem čelu dva silna stražarja: Kap Hele in Kum Kale.

Kap Hele in Kum Kale

Ti dve utrdbi spadata med najsodobnejše in najmočnejše sploh. Na galipoljskem grebenu

okrog Kapa Hele je kakih 20 utrdb, Kap Hele sam pa ima 13 najtežjih obalnih topov. Na sosedni strani pa je Kum Kale z 11 podobnimi topovi. Vzhodno so štiri močne trdnjave, galipoljsko stran pa varuje še 28 različnih utrdb na kraju, kjer je ožina najširša (7200 metrov). Tu bi sovražnika pred desetimi polji min pričakoval del turške vojne mornarice, v prvi vrsti nekaj podmornic. Tudi najmočnejši nasprotnik se ne bi mogel prebiti skozi dvojni pas utrdb (20 jih je na maloazijski strani), obalnih baterij (na vsaki strani okrog 30 topov) in min do najširše ožine (1 km) med Kild Baro in Čanko. Od tu pa se veriga utrdb vleče na obalah Marmorskega morja do širine Nagare.

Čeprav se morda zdi, da je vsa ta obramba naperjena proti sovražniku iz zunanje, egejske strani, ne smemo pozabiti, da tudi vhod iz črnomoške strani ni zavarovan že pred samim Carigradom. Štiri velika polja min zapirajo pristop k Carigradu, cela vrsta prenovljenih utrdb na azijski in evropski obali bi skušala preprečiti vdor ruske vojne mornarice v

Pazite pri
BATERIJAH
na znamko
CROATIA

Marmarsko morje. Po nekaterih virih ima Rusija zdaj v Črnem morju okrog 150.000 ton vojnega brodograjskega s sto podmornicami.

Na svetu ni nezavzetne trdnjave

Dardanele se zde res skoro nezavzete. Vendar je rekel francoski admiral Darlan pred tremi leti, da ni na svetu trdnjave, ki bi bila nezavzeta, če so njena obrambna sredstva šibka. To je bilo v polni meri tudi dokazano v sedanji vojni. Za uspešno obrambo Dardanel bi bila potrebna večja mornarica, kakor jo ima Turčija, in več protiletalskih topov, kot jih ima vsa turška protiletalska obramba.

Dopisi

Mežiška dolina

Črna pri Prevaljah. Zapustil nas je priljubljeni g. kaplan Lojze Fajdiga. Premeščen je v Beltince v Prekmurje, kjer mu želimo nadaljnjega uspeš-

nega delovanja. K nam pa je bil dodeljen dosežni šentiljski g. kaplan Čergulj Štefan. Novemu gospodu želimo, da bi se čimprej udomačil in živl pri nas ter vneto stal ob strani vseh tistih, ki jim je pri srcu napredek naše katoliške prosvete

Nemški daljnostrelni top, s kakršnimi obstreljujejo Nemci s francoske obale južno angleško obalo

resnična. Pred sedmimi leti so iz Beaumonta spustili proti Portu Bolivarju namreč majhen vlak. Med potjo je nastal silen vihar, ki je povzročil poplavo in razdejal deželo daleč naokrog. Železniški nasip je porušilo in vlak je obličal v vodi. Ko je voda upadla, so potniki in osebje bredli peš do Porta Bolivarja, ki ni bil več daleč. Lokomotiva in vozovi so potem sedem let tičali na svojem mestu. Nihče se ni brigal zanje. Šele sedaj se jih je usmilil novi ravnatelj železniške družbe. Dal jih je na mestu za silo popraviti in je odredil, naj se vlak slavnostno odpelje v Porto Bolivar.

80 letni ženin ugrabil 70 letno nevesto. V vasi Kalabikionu v okolici Drame v Grčiji je 80-

»Marija,« je dejal, »vam je potreben svež zrak. Če hočete, pojdite na sprehod. Potem boste lažje spali.«

»O sprehodu ni govora,« je odkimala Marija, ki je sklenila, da ne bo sprejela Erikovega predloga.

»Vsiljiv seveda nočem biti,« je smehljaje odvrnil mladenič. »Mislil sem pač, da vam bo sprehod dobro storil.«

Marija ga je pogledala in se začudila, kako more ta lepi, odkriti moški obraz tako varati.

»Oprostite!« je dejala nekam zamišljeno. »Saj sem vam hvaležna za skrb, ki jo imate z menoj. Ne vem, kako se vam naj še posebej zahvalim?«

»Če na to mislite, potem vas takoj zapustim,« je odgovoril Erik.

Marijo je ta odgovor presenetil. Pozabila je na odvratnost, ki jo je čutila. Nenadoma je začutila zaupanje do Erika, zazdela se ji je, da je možat in je veselo odgovorila:

»Potem se pač ne bom zahvaljevala. Če vam je za sprehod, pa pojdite!«

»Primité me za roko, da boste lažje šli!« ji je ponudil Erik desnico.

Marija je ubogala. Zazdela se ji je, da bi ob strani tega mladeniča varno stopala do konca sveta.

9.

Marija je čutila potrebo po razgovoru z Erikom. V sobo se za ves svet ne bi vrnila. Bolj se je bala zdaj te sobe, ko brezmejnega gozda, ki se je razprostiral pred njo. In to je bil pravi vzrok njene odločitve.

Sprehajalca sta zapustila mestce. Počasi sta se bližala goram. Nanje se je vzpenjala ozka steza, ki se je vila med visokimi drevesi. Nočni mir je tako tajinstveno vplival na Marijo, da se je nehote stisnila k Eriku. Po nekod je bila popolna tema, ker mesečina ni mogla prodreti skozi gosto listje. Potem se je spet odprla kaka jasa, ki se je kopala v blede mesečini.

Brez cilja sta se vzpenja vse više. Niti za hip nista pomislila na to, kako otročja sta, ko po nepotrebnem blodita po tej skalnati stezi. Vodila ju je nejasna želja, da bi se rešila ozke doline in z njo vred vsega zemeljskega zla. Naposled sta prispela na vrh in se razgledala po okolici, ki jo je posrebrila mesečina. Gora je bila zadnji izrastek mrkega, skalnatega gorskega grebena Sierra Nevade. Dolina, ki se je razprostirala pod goro, je bila še rodovitna, toda proti vzhodu se je že videla pustinja. Med dvema gorskima grebenoma se je vlekel pust svet.

Marija se je obrnila in pokazala proti vzhodu na skalnate izrastke.

»Tja hočem priti!« je dejala polglasno.